

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Elinikäisen ohjauksen koordinaatio – ELO-foorumin tulevaisuus

20.9.2022
ELO-foorumi

Mitä ELO-toimia käynnissä tällä hetkellä?

- **ELO-foorumi ja työjaosto**
- **ELYjen koordinoimat alueelliset ELO-verkostot**
- **Elinikäisen ohjauksen RRF-hankkeet**
 - TEM: Ohjauksen laatu, Tiedolla johtaminen, Osaamisen tunnistaminen, Ammattibarometri
 - KEHA: Urasuunnittelutaidot, Ohjausosaamisen kuvaukset, ohjauskoulutusten arviointi, täydennyskoulutukset
- **TEM ja OKM ”normaalit kehittämistoimet”; OKM oikeus oppia ja oikeus osata ja niiden alla Oppivelvollisuuden laajentaminen ja Opinto-ohjauksen kehittämisohjelma;**
- **STM ja hyvinvointialueet – ennakoivan hyte-toiminnan linkki ELO-työhön vahvistettava?**
- **JOTPA:**
 - ohjauksen vastuhenkilö aloittanut 1.9.
 - Aliedustetut, osaaminen näkyväksi, hakeva toiminta..
- **KEHA:**
 - Alueellisten ELO-verkoston tuki
 - Työllisyyspalveluiden ammatinvalinta- ja uraohjauspsykologien tuki
 - Monialaisten palveluiden tiimi (Ohjaamot, TYP, maahanmuuttajien monialaiset ohjauspalvelut)
- **OPH:**
 - Opinto-ohjauksen tuki
 - Hyvän ohjauksen kriteerit
- **AVI:**
 - Ruotsinkieliset ohjauspalvelut
- **Vanhan ESR-kauden hännät ja ESR+ alla tulossa uusia hankkeita**
- **Alueelliset hankkeet eri rahoituksella, Oppilaitosten toimet, Liittojen toimet...**

Keskeiset strategian toimenpiteet hallituskaudelle (RRF-hankkeet 2024 loppuun)

Strateginen tavoite	Toimenpide	Hallitusohjelmahanke	Vastuu-tahot	Rahoitus	Aikataulu
Saavutettavasti ja asiakaslähtöisesti	Uraohjauksen kehittäminen työllisyyspalveluissa (Pohjoismainen malli, Kuntakokeilut)	Työllisyystoimet	TEM	Kansallinen	2021-23
Saavutettavasti ja asiakaslähtöisesti	Opinto-ohjauksen kehittämisohjelma ja resurssit, Oppivelvollisuuden laajentaminen, Hyvän ohjauksen kriteerit	Koulutus, Oppivelvollisuus	OKM	Kansallinen	2020-23
Saavutettavasti ja asiakaslähtöisesti	Urasuunnittelutaitojen kehittäminen	Elinikäinen ohjaus / Jatkuva oppiminen / TYÖ2030	TEM/ KEHA	RRF	2022-24
Laadukkaasti ja yhdenvertaisesti	Ohjaajakoulutusten kokonaisarviointi ja kompetenssit	Elinikäinen ohjaus	TEM/ KEHA	RRF	2022-24
Laadukkaasti ja yhdenvertaisesti	Ohjaajien täydennyskoulutukset	Elinikäinen ohjaus / Jatkuva oppiminen / työllisyys	TEM/ KEHA	RRF ESR+	2023-24
Digitaalisesti	Jatkuvan oppimisen digitaalinen palvelukokonaisuus	Jatkuva oppiminen / työllisyys	OKM TEM KEHA OPH	RRF	2020-24
Monialaisesti ja koordinoidusti	Monialaisen ohjauksen kehittäminen (tukirakenne, lainsäädäntö, kehittämistoimet)	Nuoret / Työllisyys / Jatkuva oppiminen / Sote	TEM OKM STM KEHA	Kansallinen RRF ESR+	2021-23
Monialaisesti ja koordinoidusti	Elinikäisen ohjauksen pysyvä koordinaatio	Elinikäinen ohjaus / Julkisen hallinnon strategia / JOTPA	OKM TEM STM	?	?
Tietoon perustuen	Ohjauksen tiedolla johtaminen ja laadun seuranta	Elinikäinen ohjaus / Julkisen hallinnon strategia	TEM OKM	RRF	2022-24

Jatkuva oppiminen Suomen kestävä kasvun ohjelmassa (RRF)

KOULUTUKSET, TUKIPALVELUT JA HAKEVA TOIMINTA 30 M€ (JOTPA)

- Käynnistetään työelämän rakennemuutosta tukevia koulutuksia. Vahvistetaan koulutuksessa aliedustettujen ryhmien (ml. ikääntyneet) osaamista hakevalla toiminnalla, ohjauksella, tukitoimilla ja matalan kynnyksen koulutuksilla. (24 M€)
- Digitaitoja ja digitalisaatiota tukeva koulutus (4,5 M€)
- Vihreää osaamista ja siirtymää tukevat koulutukset (1,5 M€)

JOTPA
15 HTV
vuosille 2021-2024

TYÖ- JA OSAAMISTARPEIDEN ENNAKOINTI 4 M€ (TEM, OPH, JOTPA)

- Uudistetaan lyhyen aikavälin kohtaantoa koskevan tietotuotannon menettelyjä, toimintatapoja ja koordinoitua (TEM 0,65 M€)
 - Ammattibarometri, kehityshanke (400 000 €)
 - Osaamisvarannot, kehitys- ja määrittelytyö (250 000 €)
- Keskipitkän aikavälin työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaantomallin menetelmällinen kehittäminen ja käynnistysvaiheen tuki (OPH 0,5 M€)
- Luokitusjärjestelmän kehittäminen osaamistarpeille tunnistamaan muuta kuin tutkintoihin sisältyvää osaamista (2,85 M€)
 - Osaamislukitusjärjestelmän kehittäminen (OPH 350 000 €)
 - "Uudistetaan ennakoinnin raportointijärjestelmä" / Muodostetaan ennakoinnin digitaalinen ekosysteemi (JOTPA 2,5 M€)

TEM 3 HTV
Vuosille 2021-2024

OPH 2 HTV
vuosille 2021-2024

JOTPA
3 HTV
vuosille 2022-2024

OHJAUS SEKÄ OSAAMISEN ARVIOINTI JA VALIDOINTI 10 M€ (TEM, JOTPA)

- Työikäisten osaamisen tunnistaminen (TEM 3 M€)
- Osaamiskartoitukset (JOTPA 3 M€)
- Elinikäisen ohjauksen vahvistaminen (TEM 4 M€)
 - Koordinaatio ja tiedolla johtaminen
 - Urasuunnittelutaidot
 - Ohjaajien täydennyskoulutukset

TEM 9 HTV
vuosille 2021-2024

JOTPA
3 HTV
vuosille 2022-2024

JATKUVAN OPPIMISEN DIGITALISAATIO ~~46~~ 32 M€ (OKM, TEM)

- Jatkuvan oppimisen digitaalinen palvelukokonaisuus ~~26~~ 22 M€ (OKM ja TEM yhteinen)
- Korkeakoulujen digivisio ~~20~~ 10 M€ (OKM)

15 HTV
vuosille 2021-2024

Elinikäisen ohjauksen koordinaation kehittämisen lähtökohtia ja haasteita

• Haasteet

- Tällä hetkellään elinikäisen ohjauksen koordinaatiotehtävät ovat hajallaan (TEM, OKM, Jotpa, OPH, KEHA, ELYt) ja osa toimista on vakituisia, osa määräaikaista (RRF, kehittämissuunnitelmat) – tehtävät myös edelleen osin siiloutuneita ja poikkihallinnollinen koordinaatio vaikeaa hallinnonalaisista virastoista käsin
- Palveluiden organisoituminen muutoksessa? Millaiseksi eri tahojen rooli muotoutuu tulevaisuudessa? KEHAn ja ELY-keskusten rooli tulevaisuudessa TE-palveluiden siirtyessä kunnille? JOTPA rooli elinikäisessä ohjauksessa? Hyvinvointialueet..
- Miten varmistetaan alueelliset laajat verkostot ja niiden jatkuvuus muutoksissa? ELO-verkostot nyt ELYjen koordinoimia
- ELO-foorumi on ollut keino nivota hallinnonalojen toimintaa yhteen valtakunnallisesti, mutta toimikausi päättyy tammikuussa 2023 – pysyvää koordinaatiota ei vielä ole, toisaalta foorumi ei kuitenkaan pysty samaan kuin pysyvä koordinaatio (kokopäiväiset resurssit ja kohdennettu tehtävä)

• Lähtökohtana

- Elinikäisen ohjauksen strategian toimeenpano
- Tavoitteena pysyvä valtakunnallinen koordinaatorakenne (strategiaan kirjattu)
- Aidosti elinikäinen ohjaus; kaikilla sektoreilla toimiva, kaikenikäisten ohjaus
 - Esim. Jotpassa kohderyhmänä työikäiset, pääasiassa työssäolevat; KEHAssa työllisyyspalvelut, OPH:ssa oppilaitokset jne.
- Ohjauksen tiivis yhteys jatkuvan oppimisen koordinaatioon ja jatkuvan oppimisen digitaalisten välineiden ja tiedolla johtamisen kehittämiseen
 - Jatkuva oppiminen taas tulee olla tiiviisti yhteydessä työllisyyteen ja hyvinvointiin
- Luopuminen ”suoran kentän ohjauksen” ideaalista – edettävä kohti ohjaustoimijoita tukevaa, toimijalähtöistä, mahdollistavaa koordinaatiota yli sektorirajojen, tiedolla johtaminen

Strategian painopisteet edelleen valideja substanssin osalta jatkossakin?

- Saavutettavasti ja asiakaslähtöisesti; ohjauspalveluiden, ml. monialaisen ohjauksen, saatavuuden kehittäminen, kaikkien kansalaisten urasuunnittelutaitojen edistäminen ja osaamisen tunnistamisen käytäntöjen ja järjestelmien kansallinen kehittäminen ohjauksen tukena
- Digitaalisesti; digitaalisuuden vahvistaminen elinikäisessä ohjauksessa mm. jatkuvan oppimisen digitaalisen palvelukokonaisuuden avulla
- Laadukkaasti; ohjauksen laadun systemaattinen seuranta, ohjaajien osaamisen kehittäminen
- Yhdenvertaisesti ja kestävästi; ohjauksen eettisten periaatteiden jalkauttaminen osaksi ohjauksen käytäntöjä, mm. kieli-, kulttuuri-, sukupuoli-, ja ilmastotietoisuus huomioiden
- Monialaisesti ja koordinoitusti; ohjauksen pysyvän koordinaatoratkaisun edistäminen ja alueellisen verkostotoiminnan jatkuvuuden varmistaminen ja kehittäminen
- Tietoon perustuen; ohjauksen tietopohjan, tiedon hyödyntämisen ja tiedolla johtamisen vahvistaminen

Pysyvän koordinaation tehtäviä, joita ELO-foorumi ei nykyisellään pysty hoitamaan?

- **Elinikäisen ohjauksen strategian ja hallitusohjelmien toimien systemaattisempi toimeenpano ja seuranta**
- **Ohjauskentän kokonaiskuvan hallinta ja seuranta**
 - tietopohja kuntoon
 - ohjauksen laadun seuranta
 - jatkuva vuoropuhelu alueellisten toimijoiden kanssa
 - em. viestintä avoimesti, laajasti, säännöllisesti ja kannustavasti ulospäin
- **Työkalujen ja materiaalien kehittäminen ja jakaminen ohjaajien ja yksilöiden tueksi**
- **Ohjaajakoulutusten ja ohjausosaamisen kehittäminen kokonaisuutena – ei vain tutkintorakenteet**
- **Signaalit ”kentältä” kehittämistarpeista – tulevien strategisten suuntaviivojen ehdottaminen tietopohjaisesti**

Keskustelukysymyksiä

ELO-foorumin toimikautta ehdotetaan jatkettavaksi 31.1.2023 jälkeen.

1. Tarvitaanko ELO-foorumille jatkoa? Tarvitaanko elinikäisen ohjauksen koordinaatiota ylipäänsä? Tulisiko sen olla pysyvämpää (jollekin organisaatiolle osoitettu tehtävä, henkilöresurssia)?

2. Mitä tehtäviä Elo-foorumilla tulisi olla jatkossa? Kuinka laajasti ELO-foorumi pystyy toimimaan, mihin tarvittaisiin pysyvämpää koordinaatiota?

- Elinikäisen ohjauksen strategiaan ja hallitusohjelmaan liittyvien laajojen hankkeiden seuranta (ministeriöiden toiminta, RRF, ESR+...)
- Elinikäisen ohjauksen strategian ja hallitusohjelman toimien toimeenpanon systemaattinen seuranta valtakunnallisesti ja alueellisesti
- Ohjauskentän kokonaiskuvan hallinta ja seuranta; tiedolla johtaminen

- Alueellisen toiminnan tukeminen, esim. ELO-verkostot
- Tiivis ja säännöllinen vuoropuhelu alueiden kanssa

- Viestintä ajankohtaisista teemoista ja kokousten sisällöstä
- Säännöllinen viestintä ajankohtaisista elinikäisen ohjauksen valtakunnallisista ja alueellisista hankkeista ja hyvistä käytännöistä
- Työkalujen ja materiaalien kehittäminen ja jakaminen ohjaajien ja yksilöiden tueksi

- Ohjaajakoulutusten ja ohjausosaamisen kehittäminen kokonaisuutena – ei vain tutkintorakenteet

- Suuntaviivojen laatiminen tuleville vuosille elinikäisen ohjauksen kehittämiseen, esim. strategian päivittäminen vuonna 2025
- Signaalien kerääminen kentältä kehittämistarpeista – tulevien strategisten suuntaviivojen ehdottaminen tietopohjaisesti

3. Miten palveluiden organisoitumisen uudistukset (esim. TE-palvelut kuntiin, JOTPA, hyvinvointialueet) tulisi huomioida seuraavalla ELO-foorumin toimikaudella tai muissa koordinaatoratkaisuissa?

4. Miten alueellista ELO-toimintaa tulisi kehittää? Miten sen jatkuvuus turvataan